

CÖMERT OLABİLMENİN ÖNEMİ

BEETHOVEN'İN ÖYKÜSÜ

Ann Donegan Johnson

ÖTEKİ YAYINEVİ

CÖMERT OLMANIN ÖNEMİ LUDWIG VON BEETHOVEN'İN ÖYKÜSÜ

Öteki

Çocuk Kitapları

Yazar

Ann Donegan Johnson

İllustrator

Pileggi

Tasarım

Tuna Tuna

Çevirmen

Emre Ak

10. Baskı

Ekim 2017

© Öteki Yayınevi

Sertifika No: 34460

Baskı ve Cilt

Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık
ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti.

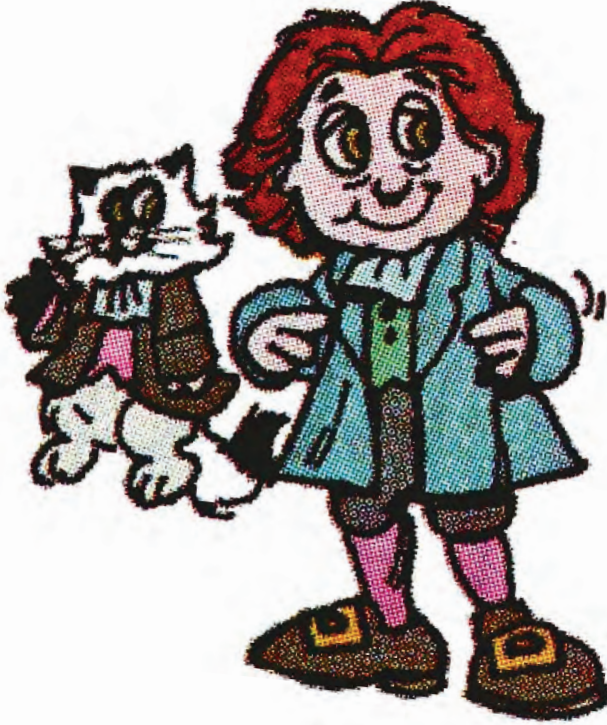
İkitelli Org. San. Bölğ. Deposite İş Merk.
A 6 Blok Kat:3 No: 309 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 671 61 51

Öteki Yayınevi

Eğitim Mah. Saygı Sok. Selimoğlu Sitesi
17 A Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 405 25 22
www.otekiyayinevi.com

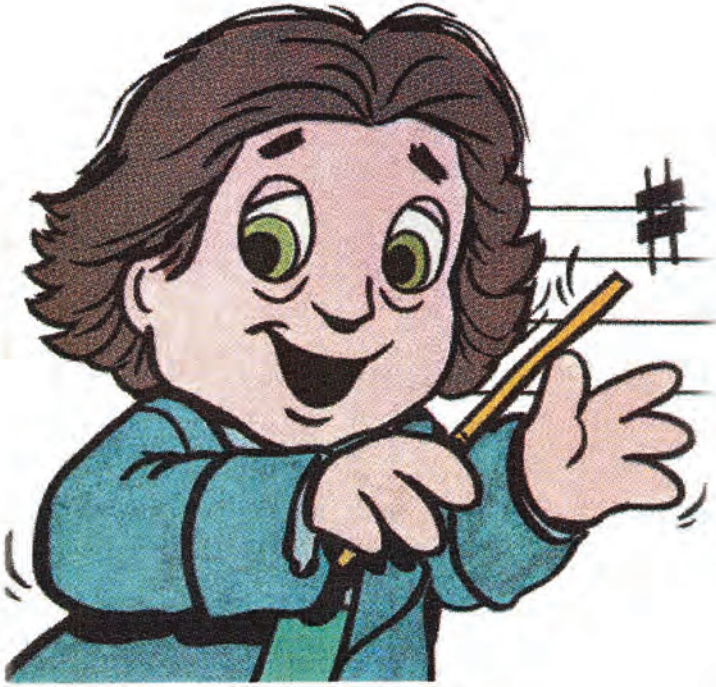
ISBN: 978-975-8012-92-3

CÖMERT OLABİLMENİN ÖNEMİ

Bu öykü, olağanüstü yeteneğe sahip olan Ludwig van Beethoven ile ilgilidir. Burada okuyacaklarınız onun yaşamındaki gerçek olaylar üzerine kurulmuştur.

(Beethoven ile ilgili ayrıntılı bilgileri son sayfada bulabilirsiniz.)

Bir Zamanlar

Çok ama çok uzun zaman önce Almanya'nın Bonn kentinde Beethoven çiftinin bir bebekleri olmuştu.

Bebeğin annesi Marie, onu kucağına almış okşarken, “Yeni yıl iyice yaklaştı,” dedi. “Bizim yeni yıl armağanımız, dünyanın en güzel armağanı! Oğlumuzun şu tatlılığına bak!”

Buna karşın bebeğin babası Jan van Beethoven'in pek mutlu olduğu söylenemezdi. “Bana sorarsan bu bebek çirkinin teki,” dedikten sonra kapıyı çekip arkadaşlarının yanına gitti.

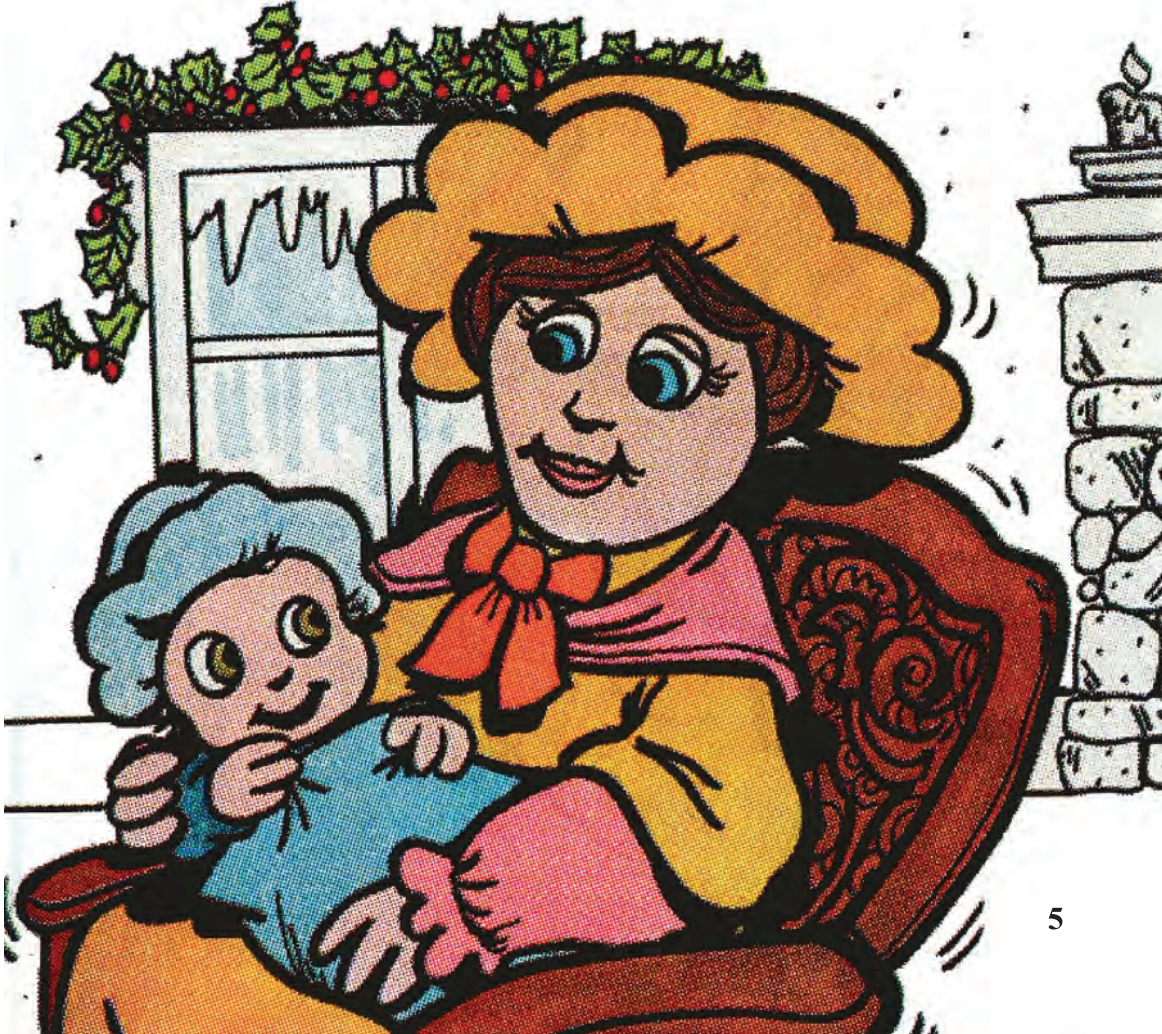
Marie yeni doğmuş yavrusuna, “Sen ona bakma yavrucuğum...” dedi, “Bence sen bebeklerin en güzelisin.”

Tam o anda Jan'ın babası fırtına gibi odaya giriverdi.

Torununu görmesiyle sevinç içinde bağırmaya başladı: “Olağanüstü! Harika! Şu sözlerimi sakın unutma Marie: Bu bebek ileride çok büyük bir müzisyen olacak!”

Marie gülümsedi, “Siz ve babası gibi mi yani?” dedi.

Bu sözler üzerine dede Beethoven'ın yüzünü bir hüznü kapladı. Jan'ı anımsamaktan pek hoşlanmıyordu. Jan, olağanüstü bir opera sanatçısı olabilirdi, ama müzikle uğraşmak yerine günlerini orada

burada, işe yaramaz arkadaşlarıyla; anlamsız, boş gevezeliklerle geçirmeyi yeğliyordu.

Marie, bebeğine dedesinin ismini vermiş ve adını Ludwig koymuştu. Bebeğini büyütürken, ona her iyi annenin yavrusuna verdiği şeyleri sundu: Küçük Ludwig'e şefkat, özen ve bol sevgi verdi.

Marie, kısa süre içerisinde Ludwig'in diğer çocuklardan oldukça farklı olduğunu gördü. Yavrusu diğer çocukların hiç fark etmeyeceği şeyleri duyuyordu. Kilise çanları çaldığı zamanlarda, Ludwig sevinç içinde ellerini çırpmaya başlıyordu. Ludwig, Ren Nehri'nin akışını dinler ve bu sırada sürekli gülerdi.

Bir gün Marie ev işine dalmışken, küçük Ludwig sokak kapısı-

nın aralık olduğunu gördü. Sokak kapılarının önündeki dar, parke taş sokağı seyretmeye başladı.

Ludwig kendi kendine, “Acaba bu sokağın sonunda ne var?” diye düşündü. Sonra da bunu bizzat gidip öğrenmeye karar verdi. Minik adımlarla evden dışarı çıktı ve dar sokak boyunca yürümeye başladı. Yürüdü, yürüdü ... ta ki kocaman bir tarlaya gelene kadar. Bu tarlanın ortasında her şey öyle güzel, öyle huzur doluydu ki, Ludwig, otların arasında kendine yumuşacık bir yer bulup oturdu ve çevresine kulak kabarttı . Kuşların şarkılarını, cıvıllı cıvıllı konuşmalarını dinledi. Ağaç yapraklarını hışırdatan rüzgarın sesi ile adeta kendinden geçti. Uzaklarda bir yerlerde ineklerin boynundaki çanların çınlamalarına daldı gitti.

Ludwig henüz küçük bir çocuktur, ama buna rağmen o, daha şimdiden müziğin ne olduğunu içinde duyabiliyordu. Ludwig'e öyle geliyordu ki, tüm dünyada müzik, doğanın sesleriyle başlamıştı: Rüzgarın, yemyeşil yaprakların hışırtısı ve kuşların ötüşleri gibi.

Annesi Ludwig'e sevgi ve mutluluk verirken, dedesi de ona inanılmaz serüvenler yaşatıyordu. Küçük çocuk ve dedesi her gün Bonn kentinin bilinmeyen köşelerini dolaşmaya çıkıyorlardı. Çok özel bir günde dedesi Ludwig'i, baş piskoposun konuşma yaptığı kiliseye götürdü. İçeriye girdiklerinde Ludwig, "Burası çok, ama çok güzel!" diye bağırdı. Dedesi, "Evet, öyle," dedi. "Ama kilisedeyken konuşmamalısın. Bu yasaktır." Bundan sonra dedesi Ludwig'e yer gösterdi. İkisi oturdular ve beklerneye başladılar. Birdenbire kilise muhteşem bir sesle yankılanmaya başladı.

Ludwig, "Bu ses de ne dede?" diye fısıldadı. Dedesi, "Bu duyduğun kilisenin orgu yavrum," diye yanıt verdi. Tam o anda olağanüstü güzel bir tenor sesi kiliseyi doldurdu.

Dede Beethoven, "Bu duyduğunda babanın sesi yavrum," dedi. Sesi pek hüznüydü. Çünkü oğlunun hayatını anlamsız biçimde geçiriyor olması, dede Beethoven'i çok üzüyordu. Dede sözüne devam etti:

"Baban, boşta gezer olmayı bırakabilseydi büyük bir müzisyen olurdu."

Ludwig büyüdükçe, dedesi ile birlikte kentin kalabalığından sık sık uzaklaşıp yeni yerler bulmaya baş-

ladılar. Bonn'un çevresindeki vadilere ve ormanlara gidip uzun yürüyüşler ve geziler yapıyorlardı. Bu güzel gezilerinde doğa ve müzikle ilgili uzun uzun konuşuyorlardı. Bazen yürümekten yorulduklarında, Ren Nehri boyunca sandal gezisi yaparlardı.

Ludwig, bir gün dedesine, "Biz daima birlikte olacağız, öyle değil mi dedeciğim?" diye sordu. "Beni her zaman olağanüstü şeyler görmeye ve güzel müzik dinlemeye götüreceksin değil mi?" Dedesi yanıt vermedi. Bu konuşmadan bir süre sonra Ludwig, o güne kadar yaşadıklarından çok farklı bir gün yaşadı...

Ludwig tek başına bahçede oynarken, birden evlerinin pek sessiz olduğunun farkına vardı. Küçük çocuk, “Bir şeyler yolunda değil,” dedi. “Annem bir yere kadar gitmiş olmalı. Dedem de beni yürüyüşe götürmek için gelmedi bir türlü. En iyisi dedemin evine gideyim. Belki annem oradadır.”

Gerçekten de Ludwig dedesinin oturduğu küçük eve geldiğinde annesinin orada olduğunu gördü. Babası da oradaydı ama çok ciddi ve tasalı görünüyordu.

Annesi, “Vah zavallı yavrucağım” dedikten sonra Ludwig’e sarıldı. “Deni kaybettik...”

O günden sonra, Ludwig yalnız kaldı. Belki yine kırlarda gezinmeye devam ediyor ve kuşların cıvıltılarını dinliyordu ama, artık hiçbir şey eskisi gibi değildi. Ludwig sık sık, “Keşke dedem yanımda olsaydı...” diye düşünüyordu. “Belki küçük bir dostum olsa, bu acımı biraz olsun giderirdi.”

O gün yağmur yağdığı için Ludwig ormana gidemedi. Evin içinde gezinirken babasının getirmiş olduğu tuhaf görünümlü büyük bir kutu buldu. Ludwig, “Acaba kutunun içinde ne var?” diye sordu kendi kendine. Çevrede kimsenin olup olmadığına baktı. Sonra kutunun kapağını yavaşça araladı. Ve birden kutudan çok değişik görünümlü küçük bir kedicik zıplayıverdi. Kedi gülüyor, oyunlar yapıyor ve Ludwig’e adının “Tuşlar” olduğunu söylüyordu. Kedicik, “Tıpkı bir piyanoda olduğu gibi, ya da şu enstrümanda gördüğün gibi, Tuşlar’dır benim adım.”

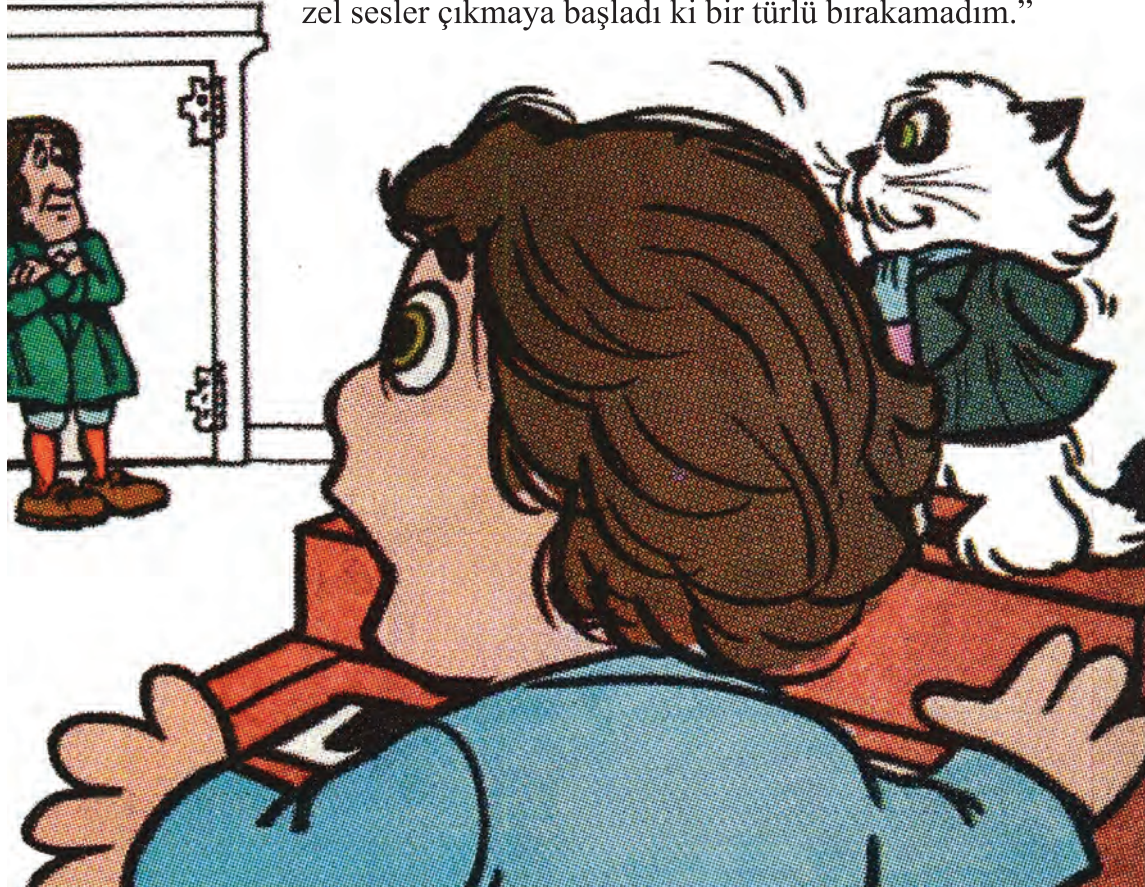
Ludwig tanık olduğu bu olaya bayılmıştı doğrusu. Üstelik dileği gerçekleşmişti . Artık küçük bir oyun arkadaşı olacaktı. Ludwig kedicige, “Seni hayal gücümle yarattığımın farkındayım ,” dedi, “ama senin bir dost olarak hep yanımda kalmanı istiyorum. Benim bir arkadaşaya ihtiyacım var.”

Kedicik, “Evet, gerçekten bir dosta ihtiyacın var, herkesin olduğu gibi,” dedi. “Şimdi artık bu konuda anlaştığımıza göre, neden şu piyanoyu çalmayı bir denemiyorsun bakalım?”

Bunun üzerine Ludwig, piyanonun tuşlarına dokunmaya başladı. Oda bir anda olağanüstü seslerle doluverdi. Ludwig, “Bu harika!” dedi, “Bir ucuna dokunduğumda kuş cıvıltısı gibi sesler çıkıyor, diğer ucuna dokunduğumda da sanki gök gürlüyor.”

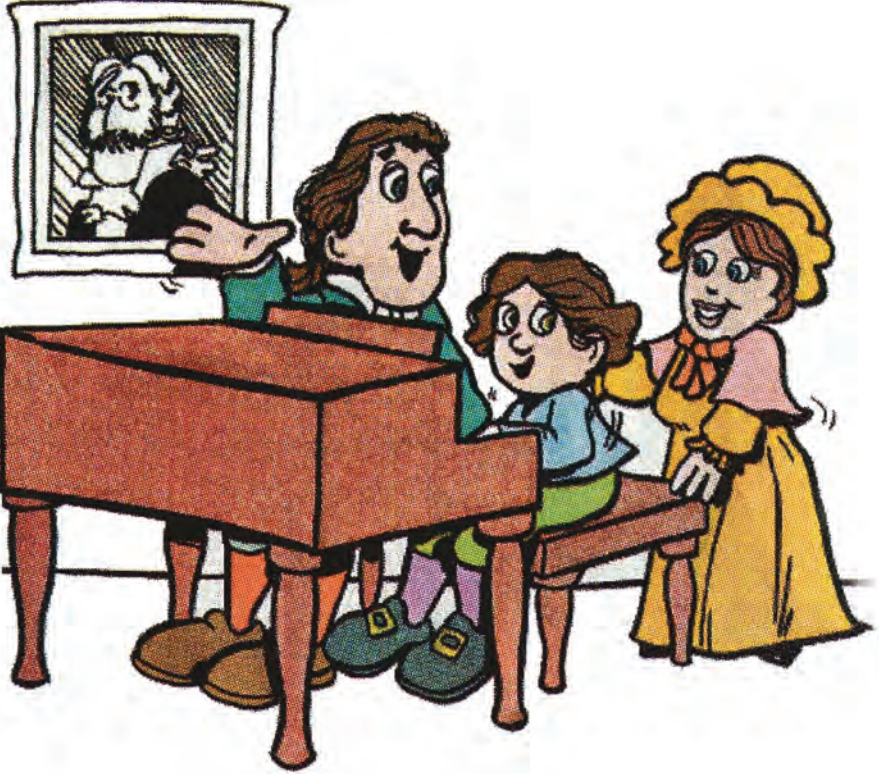
Fakat, tam o anda, Ludwig birisinin kendisine yanaştığını duydu. Arkasına baktığında, korkudan titremeye başladı. Sizce kimdi arkasında duran? Kapının eşiğinde duran kişi, Ludwig’in babasıydı. Zavallı Ludwig korkudan donakalmıştı. “Çok affedersin baba,” dedi, “ben sadece eve getirdiğin kutuda ne olduğunu merak etmiştim ve tuşlara dokunduğumda öylesine güzel sesler çıkmaya başladı ki bir türlü bırakamadım.”

Jan van Beethoven ilk defa oğluna ne bağırdı ne de azarladı. Sakin bir sesle “Buna piyano denir,” dedi. Sonra da piyanonun başına oturup çalmaya başladı. Ludwig müziği dinliyordu. Müzik ilk başta çocukta huzur dolu duygulara yol açtı. Sonra müzik daha canlı bir hal alınca onu heyecanlandırdı.

Bazen de küçük Ludwig’in, kendisini mutsuz hissetmesine neden oldu. Jan çalmayı bitirdiğinde, Ludwig’e döndü, “Sen de piyano çalmak ister misin?” diye sordu. Ludwig, “Gerçekten öğrenebilir miyim?” diye heyecanla sordu. Jan,” Çalamaman için hiçbir neden göremiyorum,” dedi. “Üstelik bunu sana ben öğreteceğim .”

Ludwig'in annesi o gün eve geldiğinde, Jan'ı, Ludwig'e piyano çalmayı öğretirken buldu.

Ludwig, "Bak anne! Babam bana piyano çalmasını öğretiyor!" dedi. Annesi, "Bu mükemmel!" diyerek hoşnutluğunu dile getirdi: "Jan, oğluna zaman ayırdığını görmek gözlerimi yaşartıyor."

Oysa Jan, için için gülüyordu. Mozart isminde genç bir piyanisti düşünmekteydi o anda. Mozart, dokuz yaşındayken çok ünlü bir piyanist ve kompozitör olmuştu. Jan da içinden, "Mozart bir dehaydı ve çok para kazandı. Ben de Ludwig'in dahi bir çocuk olmasını sağlayacağım. Böylece benim için bol para kazanır!" diye düşünüyordu. Zavallı Ludwigcik. Babası kesinlikle cömert biri değildi. Aksine, Jan van Beethoven, vermek bir yana çocuğundan alabileceği her şeyi almaya ve onu sonuna kadar kullanmaya

niyetliydi. Evet çocuklar, çok ender de olsa, kimi babalar böyle olabilir. Küçük Ludwig'in şanssızlığı, böyle bir babaya sahip olmasıydı. Ludwig çok hızlı bir biçimde öğreniyordu. Piyanyoyu her çalışında babası, Ludwig'den kazanacağı paraların düşlerini kuruyordu. Çok geçmeden Ludwig'i saatlerce piyano çalışması için zorlamaya başlamıştı.

Bir gün Ludwig, "Baba rica etsem," dedi, "Bu müziği çok seviyorum ama çok yoruldum. Biraz olsun dinlemez miyim?"

Babası Ludwig'e bağırmağa başladı, "Zengin olduğumuzda dinlenirsin!" diye gürledi. "Şimdi sadece piyano çalacaksınız!" Sonra Ludwig'in ellerine sopasını indirdi.

Ludwig'in annesi, "Jan yapma!" diye haykırdı. "Canını yakıyorsun!" Jan, "O büyük bir müzisyen olacak!" diye bağırды. "Yığınla para kazanacak. Şimdi zırlamayı

kes ve çalışmana devam et Ludwig!” Azarlara, dayağa , gözyaşlarına ve bitkin düşmesine karşın, Ludwig gerçekten de müziği çok seviyordu. Bazen babası evde yokken, arkadaşı Tuşlar ve kendisi için güzel parçalar çalıyordu.

Birkaç yıl içerisinde Ludwig, babasının ona öğretebileceği her şeyi fazlasıyla öğrenmişti ve Bonn’un zengin ailelerinin evlerinde piyano çalarak biraz para kazanmaya başlamıştı.

Tuşlar’a, “Kazandığım para çok değil ama böylelikle insanların önünde piyano çalma fırsatını buluyorum” dedi. “Eğer babam bu paranın tümünü meyhanede tüketmezse, belki annem için güzel bir şeyler alabilirim.”

Ludwig, on yaşlarındayken bir akşam babası beraberinde bir arkadaşını getirdi. Adı Tobias’dı ve bir zamanlar Frankfurt’ta müzisyen olarak isim yapmıştı. Fakat Tobias da tıpkı Jan gibi biriydi. Tüm zamanını meyhane köşelerinde geçiriyordu.

Jan her zamanki gibi avaz avaz bağırmaya başladı: “Uyan bakalım Ludwig!” diye gürledi. “Tobias senin piyano çalışını dinlemeye geldi!” Babası bu şekilde bağırduğında, Ludwig sesini çıkarmamayı öğrenmişti.

Apar topar yataktan fırladı. Tuşlar da hemen ayaklandı. Tobias, Ludwig'in piyano çalışını dinledikten sonra, "Çok iyi!" dedi. "Bu çocukta iş var. Ona ben ders vereceğim." Böylece Tobias, Ludwig'e müzik dersleri vermeye başladı. Tobias, Jan'dan hem daha iyi bir müzisyendi hem de çok daha iyi bir öğretmendi. Ama gecenin geç saatlerinde, meyhane kapandıktan sonra Ludwig'e ders vermeye geliyordu. Sonra büyük bir gürültü patırtıyla eve geldiğinde, Jan çocuğu yataktan kaldırıp piyanonun önüne oturtuyordu.

Tuşlar, "Dayan Ludwig," diye çocuğun kulağına fısıldıyordu. "Uykulu olduğunu unutmalsın. Sadece müziği düşün. Müzik tüm benliğini kapladığında, her şeyin düzeldiğini göreceksin."

Jan, çocuğa bağırdıkça, Ludwig'in annesi ağlıyordu. Ama kocasına engel olmak mümkün değildi. Ludwig'in iki küçük erkek kardeşini de durdurmak çok zordu. Kardeşleri, Ludwig'le sürekli alay ediyorlardı.

Ona çok çirkin olduğunu ve yolda yürürken köpeklerin bu yüzden ona havladığını söylüyorlardı. Tuşlar, “Sen onları dinleme,” dedi. “Dış görünüm hiç önemli değildir.”

Bir gün büyük bir müzisyen olduğunda, insanların sende görecekları tek şey yeteneğin ve büyüklüğün olacak! Üstelik onlara çok şirin biri olarak görüneceksin.”

Ludwig, Tuşlar’ın anlattıklarına inanabilmeyi çok istiyordu ve kısa süre sonra başına öyle bir talih kuşu kondu ki, Tuşlar’ın söylediği her şeyin doğru olabileceğine gerçekten inanmaya başladı.

Christian Gottlob Neefe isminde çok yetenekli bir müzisyen, Ludwig’in piyano çalışmasını duymuş ve pek etkilenmişti. Neefe, “Gelecek vaat ediyorsun,” dedi küçük çocuğa. “Kuşkusuz, daha öğreneceğin çok şey var. Sana ben ders vereceğim. Ayrıca, sana nasıl beste yaptığını da öğreteceğim.”

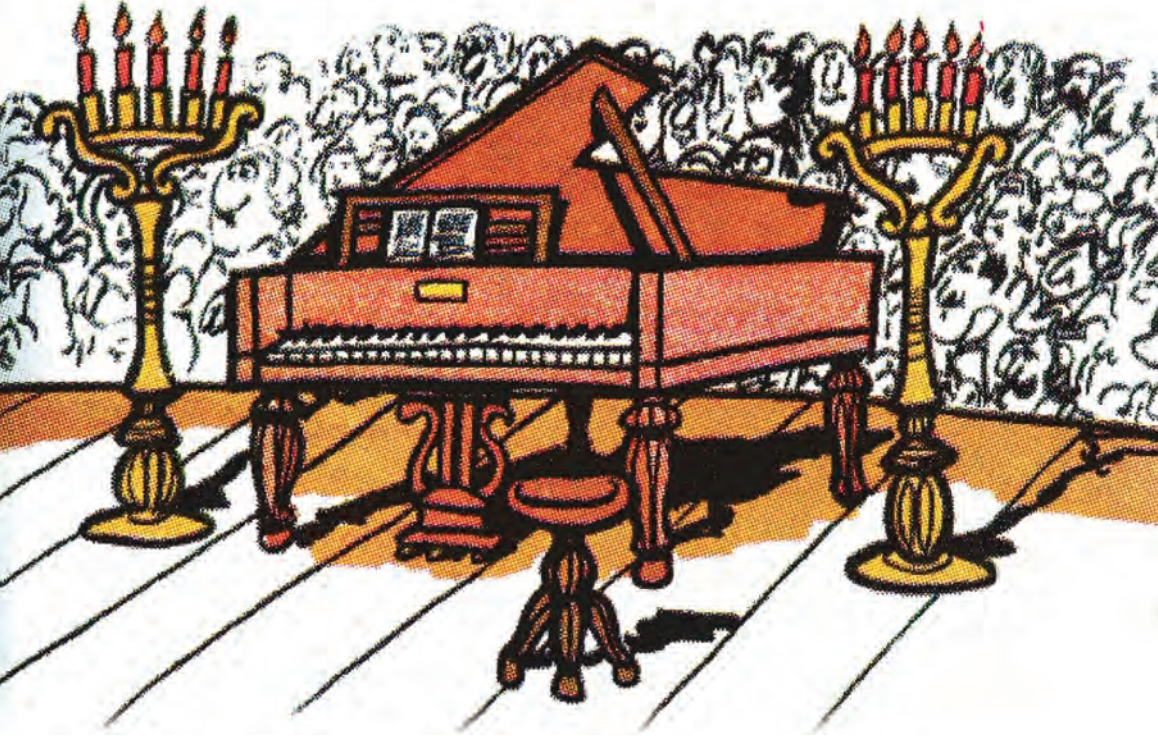

Ludwig, “Ben zaten küçük birkaç şey besteledim bile,” dedikten sonra bestelediği parçaları Bay Neefe için piyanoda çalmaya başladı. Neefe, “Mükemmel!” diye bağırdı. “İleride büyük bir müzisyen olacaksın!”

Bu sözler Ludwig’in de, Tuşlar’ın da pek hoşuna gitti. Ludwig minik arkadaşının dostluğundan öylesine memnundu ki, her gün piyanoda çalışırken onu yanından ayırmıyordu. Artık evdeki küçük piyanosunda çalışmıyordu. Kilisenin büyük orgunda çalışıyordu. Neefe bir gün kiliseye gelip de Ludwig’in Prens için çalacağını söylediğinde, Tuşlar da oradaydı.

O günlerde Prens tabii ki, bir kral ya da bir imparator kadar önemli değildi, ama yine de çok önemliydi. Ludwig’in yaşadığı bölgenin hükümdarıydı ve Ludwig, böyle bir insanın karşısına çıkıp piyano çalacağını öğrendiğinde çok heyecanlandı. Ludwig, “Anne, buna inanamıyorum,” dedi. “Öyle heyecanlıyım ki anlatamam!”

Annesi, “Hiç merak etme yavrum,” dedi. “Başaracağımı biliyorum. Üstelik heyecanlanmana gerek yok. Şunu iyi bil ki, insanların konumu ya da işi ne olursa olsun, hiçbir insan başka bir insanın üstünde değildir!”

Ludwig’in babası bile hoşnuttu gelişmelerden. Sonunda Ludwig çok ünlü olacak ve bol para kazanacak diye düşünüyordu Jan. Bu yüzden Jan, oğluna zarif bir ipek ceket satın aldı ve çocuğu saraya gönderdi.

Ludwig’in gördüğü manzara karşısında gözleri kamaştı. Tavana kocaman şamdanlar ışıl ışıl parlıyor, salonun dört bir yanında boy boy aynalar asılı duruyordu. Balo salonunu son derece şık giyimli insanlar yavaş yavaş doldurmaya başlamıştı. Seyircilerin en önünde ise Prens oturuyordu.

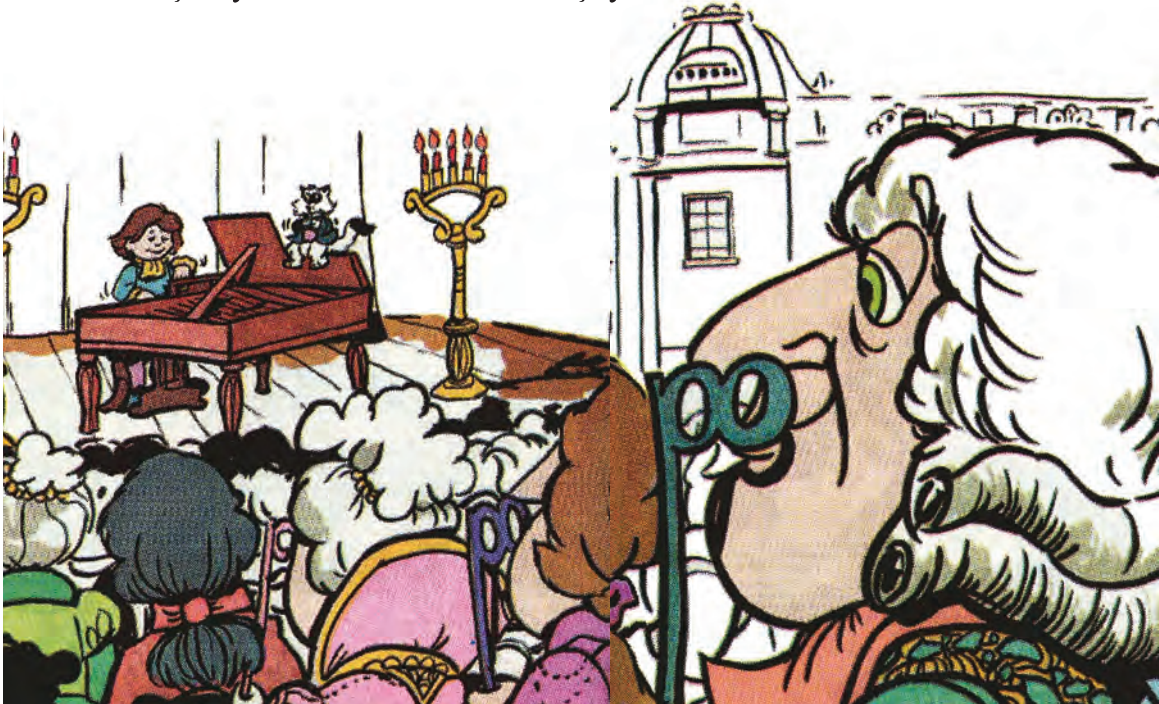
Ludwig, “Ah Tuşlar!” diye fısıldadı kedicige. “Korkudan hacaklarım titriyor. Piyanoya kadar yürüebileceğimi bile sanmıyorum! Tuşlar, “Tabii yürürsün!” dedi. “Sadece müziği düşün, müziği! Sadece müziği düşündüğün sürece başarısız olman olanaksız! Üstelik, annenin sözlerini unutma!”

Ludwig piyanonun önüne oturdu. Çalmaya başladığında elleri titriyordu. Ama Prens’in muhteşem piyanosundan dökülen notaların seslerini duydukça –ki bunun evde çaldığı piyanosuyla karşılaştırılması bile olanaksızdı– Ludwig’in heyecanı yatışmaya başladı. Tuşlar haklıydı, Ludwig, müzik dışında herkesi ve her şeyi kafasından sildiği zaman başaramaması söz konusu bile olamazdı.

Ludwig piyanoyu çalmayı bitirdiğinde ortalığı bir sessizlik kaplamıştı. Çıt çıkmıyordu. Sonra dinleyicilerden korkunç bir alkış koptu. Ludwig’i “Bravo! Bravo!” diye ayakta alkışlıyorlardı.

Tuşlar, “Başardın Ludwig, başardın!” diye sevinç çığlıkları atıyordu.

“Şuraya bak Prens de seni alkışlıyor!”

Büyük gün sona erdiğinde Ludwig, Tuşlar'a, "Ne kadar şanslı bir insanım," dedi. "İnsanlar bana o kadar çok şey verdiler ki; ders verdiler, piyano çalışabilmem için bir yer verdiler ve sarayda çalmam için bana olanak tanıdılar!"

Tuşlar, "Çalışmaya devam et," dedi. "Bu biçimde düzenli ve çok çalışmaya devam edersen, ileride, sana armağan edilmiş bu şeylerin karşılığını verebilmen mümkün olacaktır."

Böylece Ludwig, piyano çalışmaya ve besteler yapmaya devam etti. Bir gün Bay Neefe, büyük bir haberle geldi. Ludwig, saray orkestrasında piyano çalacaktı.

Bay Neefe, "Karşılığında alacağın para büyük değil, ama bu çok büyük bir onur," dedi. Ludwig, babasına bu haberi verdiğinde Jan van Beethoven'in tepkisi öfkeli oldu. "Onur mu?" diye bağırdı. "Onur kimin umurunda! Onur karın doyurur mu? Önemli olan para! Her şeyin tek ölçütü paradır!"

Ludwig, "Ama bu çok büyük bir fırsat baba!" diye haykırdı. Kardeşleri, "Senin gibi çirkin kimselerin hiçbir fırsatı kaçırmaması iyi olur!" diye Ludwig'le alay ettiler.

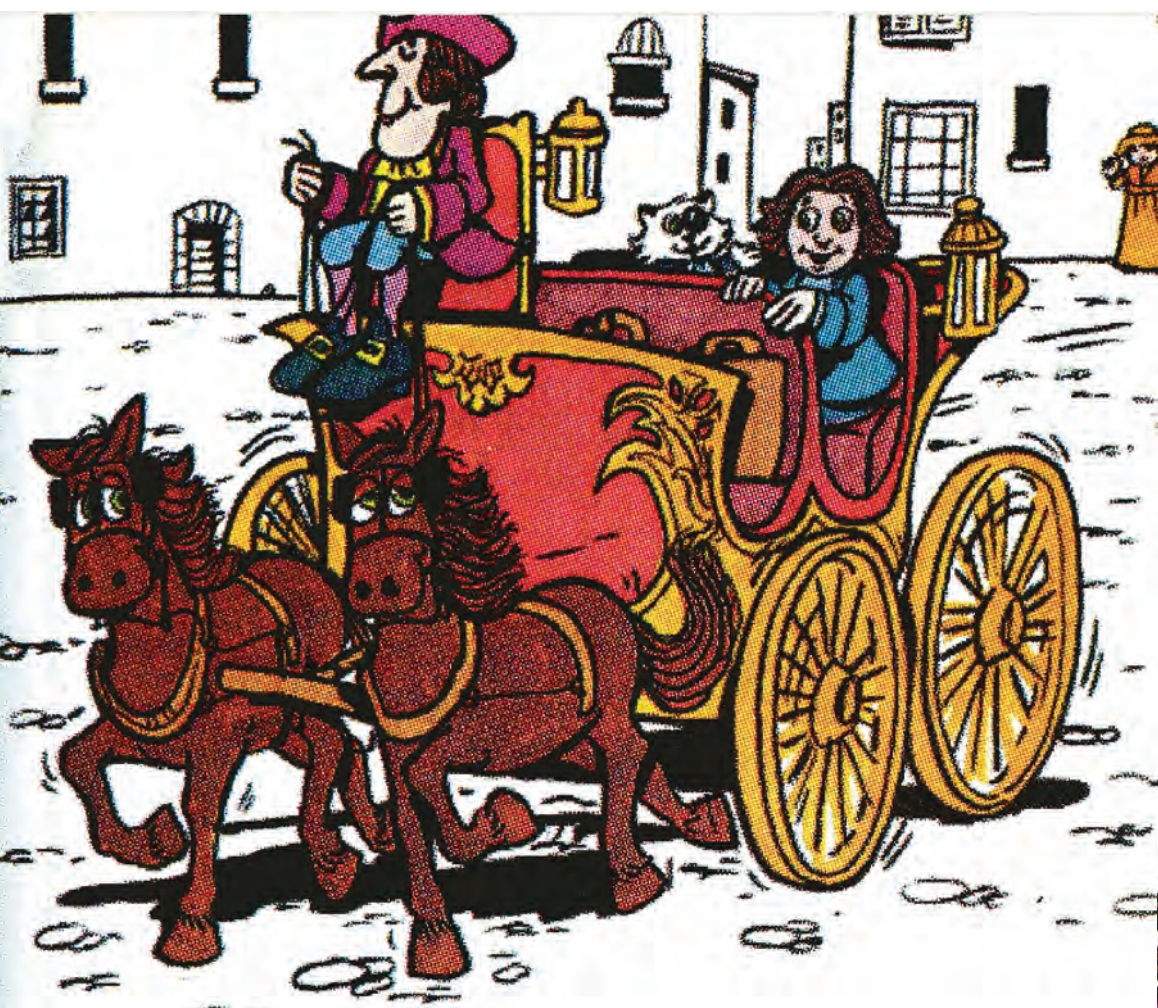

Annesi Ludwig'e, "Sen onları dinleme yavrum," dedi. "Sen çirkin değilsin ve bu işi kabul etmelisin. Seninle gurur duyuyorum!"

Ludwig, saray orkestrasında çalmayı kabul etti. Kısa süre içinde saray orgcusunun yardımcısı oldu ve daha fazla para kazanmaya başladı. Ama Ludwig, ömrünün sonuna kadar saray orgcusunun yardımcısı olarak Bonn'da kalmak istemiyordu.

Tuşlar'a, "Bilmediğim, öğrenmek istediğim o kadar çok şey var ki..." dedi. "Viyana'ya gidip büyük ustalarla çalışmak istiyorum." Bundan sonra Ludwig, elinden geldiğince para biriktirmeye çabaladı.

On yedi yaşına geldiğinde biriktirmiş olduğu her kuruşu ve borç aldığı paraları cebine koyarak, annesine Viyana'ya gideceğini söyledi. Annesi, "Şey... Bu çok güzel Ludwig..." diye kekeledi. Annesi oğlunun büyük bir müzisyen olmasını istiyordu, ama diğer yandan Ludwig'i çok ama çok özleyecekti. Oğlu Viyana'ya gitmek üzere vedalaşırken, ne kadar üzgün olduğunu belli etmemeye çalışıyordu. Ludwig, beraberinde Prens'ten, büyük kompozitör Mozart'a iletmek üzere bir mektup götürüyordu.

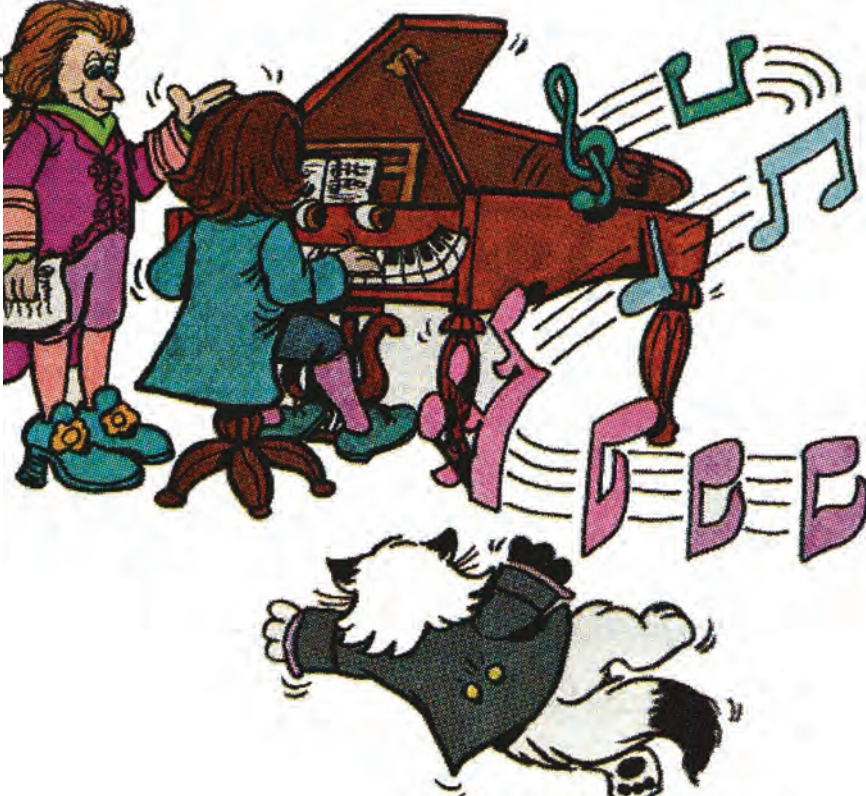
Beethoven'in can dostu olan kedisi Tuşlar da onunla birlikte Viyana'ya gidiyordu tabii ki. Tuşlar; "Mozart'ın önünde piyano

çalmak herkese nasip olmaz,” dedi heyecanla.

Ludwig; “Ben gerçekten de şanslı biriyim,” dedi. “Üstelik, şu anda çok heyecanlıyım.” Ludwig, Mozart’a mektubu teslim edip kendini tanıttığında, büyük usta, “Haydi genç adam, bakalım nasıl çalıyorsun,” dedi. Ludwig piyanonun başına oturdu ve çalmaya başladı. Tuşlara dokunmasıyla, sarayda çaldığı akşam olanlar yinelenildi; müziğin başlamasıyla birlikte Ludwig’in tüm gerginliği yok oluverdi.

Parça bittiğinde Mozart, Ludwig’e, “Çok iyi çalıyorsun,” dedi. “Senin burada, Viyana’da kalmanı isterim. Senin piyano hocan olmak istiyorum.”

Mozart, Ludwig’in piyano hocası olmakla kalmadı, onun diğer müzisyenlerle tanışmasını da sağladı. Ludwig yetenekli insanlarla tanışmaktan ve olağanüstü konserlere gitmekten büyük mutluluk duyuyordu.

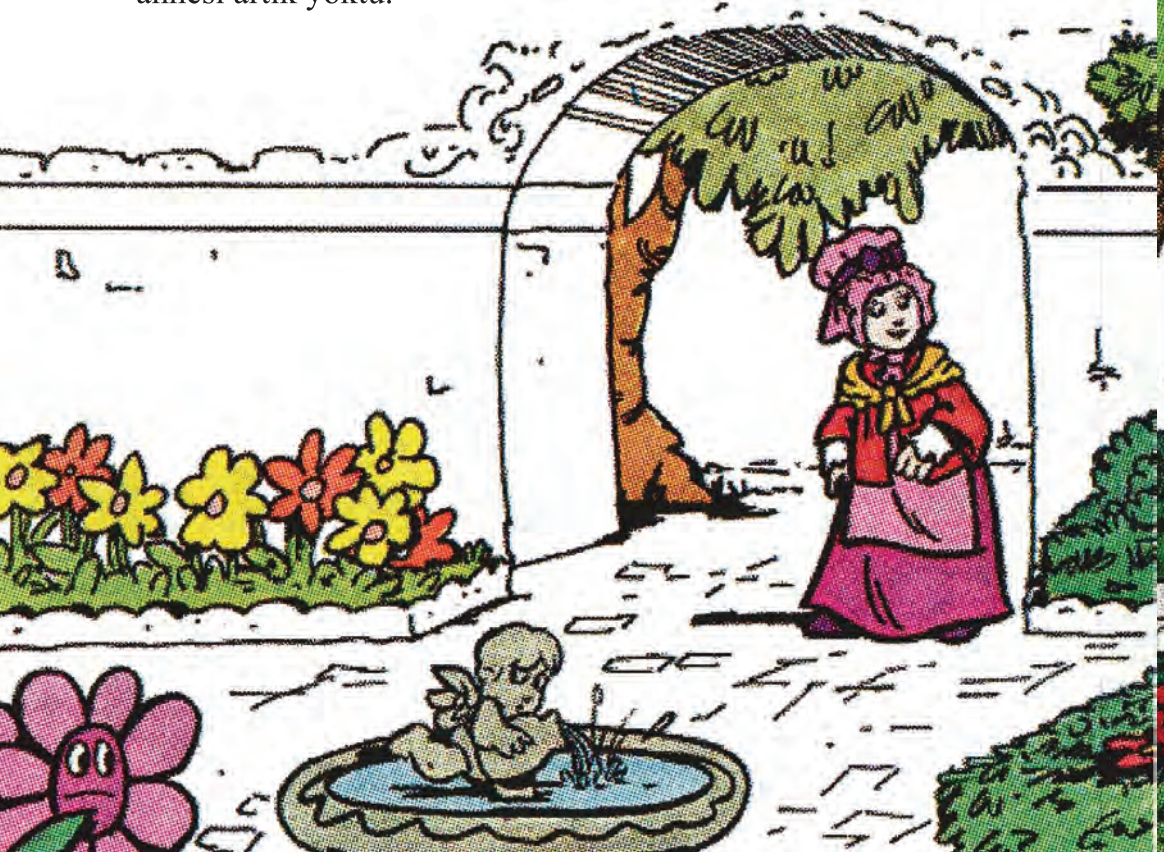

Ludwig Tuşlar'a, "Bir gün annemi de Viyana'ya getireceğim," dedi. "Annemi kentin en güzel yerlerine götüreceğim ve ona çok güzel armağanlar alacağım."

Tuşlar, "Evet, bunu yapmalısın," dedi. "Annenin senin için ne-ler yapmış olduğunu bir düşün."

Fakat Ludwig annesiyle geçireceği güzel günlerin düşlerini kurarken, kaldığı pansiyona bir mektup geldi. Ludwig mektubu okurken büyük bir üzüntü yaşıyordu. Tuşlar'a, "Annem çok hastaymış," dedi, "hemen eve dönmeliyim." Ludwig hemen Bonn'a döndü. Eve ulaşmasından kısa bir süre sonra annesi hayata gözle-rini yumdu.

Yaşamında ilk kez müzik Ludwig'i rahatlatmaya yetmedi. An-nesi ona sürekli olarak sevgi veren tek insan olmuştu ve şimdi annesi artık yoktu.

Ludwig, her gün m¼zik çalışmak için kiliseye gidiyordu, ama artık bir uyurgezer gibi olmuştu. Kilise yolunda çiçekler ve ağaçlarla dolu g¼zel bir bahçenin n¼nden geçerdi. Bazen Tuşlar’la birlikte bu bahçede oturup dinlenir ve annesini anardı.

Bir g¼n Ludwig bahçede otururken yumuşacık bir sesin, “İyi misiniz?” dediğini duydu.

Ludwig d¼n¼p baktığında bahçede bir hanımın kendisine baktığını g¼rd¼.

Hanım, “yle h¼z¼nl¼ g¼r¼n¼yorsunuz ki,” dedi. “Benim adım Frau von Breuning ve burası benim bahem. L¼tfen sizi b¼ylesine ¼zen şeyin ne olduğunu bana s¼yler misiniz?”

Bu hanım iyi kalpli birine benziyordu. Böylece Ludwig ona annesini kaybettiğini anlattı.

Frauvon Breuning, “Sizi anlıyorum,” dedi. “Ben de altın kalpli kocamı yakın bir zaman önce kaybettim ve duyduğunuz acının ne kadar büyük olduğunu anlıyorum. Neden bize gelip çocuklarımla tanışmıyor ve akşam yemeği için bize katılmıyorsunuz?”

Ludwig, mutsuz bir şekilde evine dönmek zorunda kalmayacağı için sevindi. Frau von Breuning'in dört çocuğuyla tanışmaktan çok mutlu oldu ve çocukların da ondan hoşlandıklarını görmek Ludwig'i daha da sevindirdi. Hep bir ağızdan, "Hoş geldin, Ludwig!" diye bağrışarak yemek odasına götürdüler onu.

Akşam yemeğinde herkesin nasıl güldüğünü ve sohbet ettiğini izleyen Tuşlar, "Ne cici insanlar!" dedi.

Viyana'dan ayrıldığından beri Ludwig, kendini bu kadar mutlu hissetmemişti. Sonra Frau von Breuning, Ludwig'in bir müzisyen olduğunu öğrenince, ailesine bir şey çalması için ısrar etti.

Ludwig, piyanoyu çalarken, aylardır ilk defa müziğin içinde yarattığı sevinci duyumsadı.

Tuşlar, “Oh! Dostum Ludwig yavaş yavaş eski haline kavuşuyor!” dedi. Frau von Breuning, “Ne kadar güzel!” dedi. Çocuklarıyla birlikte Ludwig’le hep dost olarak kalmak istediklerini söyledi. Bu yaşam boyu sürecek olan bir dostluğun başlangıcıydı.

Breuningler’le yediği akşam yemeğinden sonra Ludwig’e sanki bir yaşam sevinci geldi. Beste yapmak için yepyeni bir esin gelmişti.

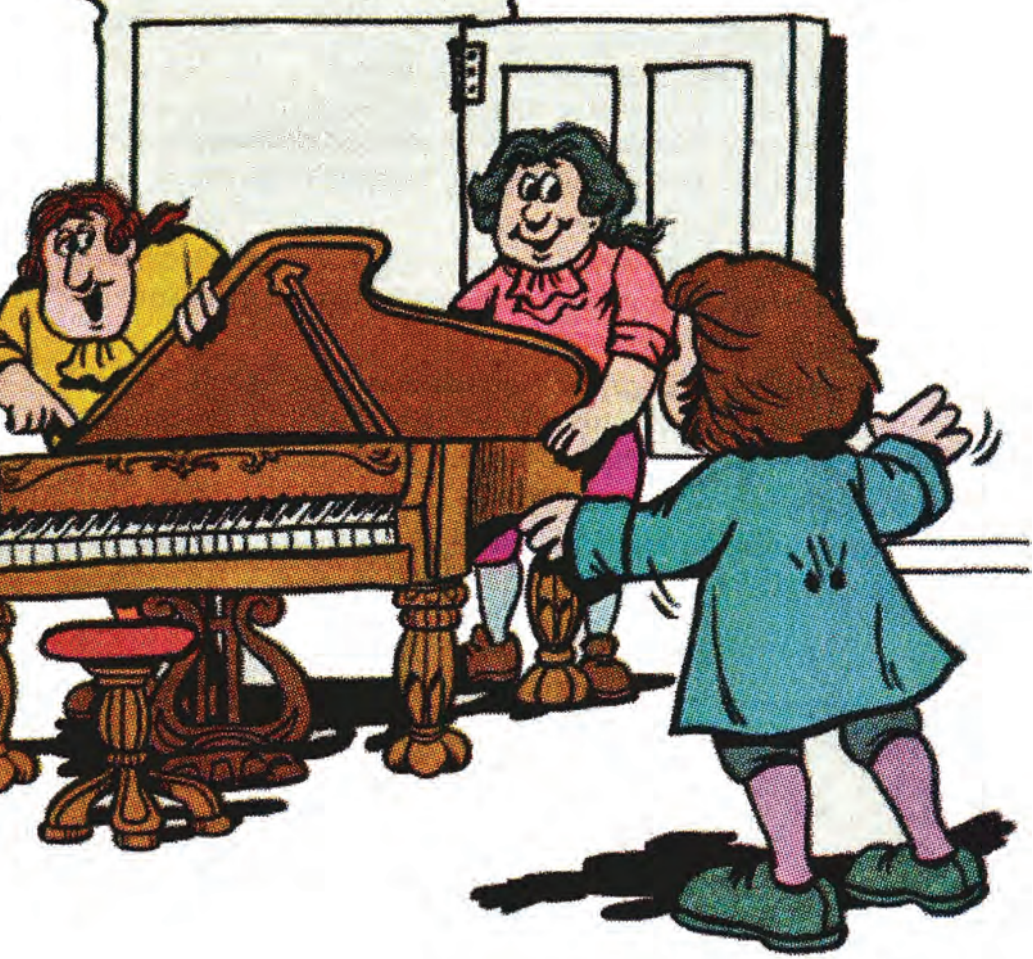

Bundan bir süre sonra da Kont von Waldstein adında bir beyle tanıştı. Kont çok varlıklıydı ve müziği çok seviyordu. Ludwig’in müziği onu derinden etkilemişti ve bir gün genç müzisyeni evinde ziyaret ederek ona bir sürpriz yapmaya karar verdi.

Kont’un ziyareti gerçekten de büyük bir sürpriz olmuştu! Kont, Ludwig’i küçük, tek odalı eski bir evde ve çok yoksul bir sokakta oturur buldu. Odası loş ve karanlıktı. Her yer dağınıktı. Sayfa sayfa notalar her tarafa saçılmış durumdaydı. Piyano çok eskiydi ve odanın köşesinde duruyordu. Piyanonun önünde ise Ludwig, eğilmiş, son bestesi üzerinde harıl harıl çalışıyordu.

Kont içinden, “Bu utanç verici!” diye düşündü. “Ludwig van Beethoven son derece yetenekli bir müzisyen. Böyle bir insan bu kadar kötü bir müzik aletine mahkum olmamalı!”

Ludwig o sırada başını piyanodan kaldırdı ve Kont'u gördü. Hemen ayağa kalkarak konuğunu oturması için davet etti. Hiçbir şey olmamış gibi davranmaya çalıştıysa da, kendini utanç verici bir durumda hissediyordu.

Tuşlar, "Bize sık sık misafir gelmediği için seviniyorum. Burası pek de dağınık!" dedi. Birkaç gün sonra, iki iriyarı adam Ludwig'in kapısını çaldı. Ludwig kapıyı açtığı anda, muhteşem yepyeni bir piyano getirmiş olduklarını gördü.

Bu harika piyanonun görüntüsü karşısında şaşkına dönmüştü. "Benim için mi?" diye sordu. "Bir yanlışlık olmalı. Ben piyano ısmarlamadım ki. Dahası benim eski bir piyano alacak param bile

yok!” Piyanoyu getirenler, “Bu bir armağan,” dediler. “Gönderen Kont Von Waldstein.” Ludwig sevincinden uçacak gibiydi. Kısa süre sonra kendisini bekleyen başka sürprizler olduğunu da öğrendi. Ludwig’in yaşamının güzel sürprizlerle dolu olmasını sağlayan kişiler, Kont Von Waldstein ve Prens idi.

İlk önce gelmiş geçmiş en büyük müzisyenlerden olan, Franz-Joseph Haydn, Prens’i ziyaret ettiğinde, Ludwig, Haydn için çalma şansına kavuştu. Bundan sonra Haydn, Ludwig’e müzik dersi vermeyi teklif ettiğinde, Kont von Waldstein Ludwig’i, Haydn ile birlikte çalışabilinler diye Viyana’ya gönderdi. Dahası, Ludwig çalışmalarına kendini verebilsin diye, Kont, yaşamını sürdürmesini sağlayacak kadar bir gelir de sağladı Ludwig’e!

Viyana'ya yerleşir yerleşmez Ludwig, Haydn'dan müzik dersleri almaya başladı. Kısa süre sonra başka büyük müzisyenler Ludwig'i keşfettiler ve bu genç yetenekle birikimlerini paylaşmayı önerdiler. Ludwig, kendi kendine, "İnsanlar bana karşı ne kadar cömert davranıyorlar," diye düşündü. "Benim de en azından ihtiyacı olan insanlara bir şeyler vermem gerekir." Böylece imkanları elverdiğince Ludwig, babası ve kardeşlerine para göndermeye başladı. Onlar hâlâ Bonn'da oturuyorlardı. Bir süre sonra Ludwig,

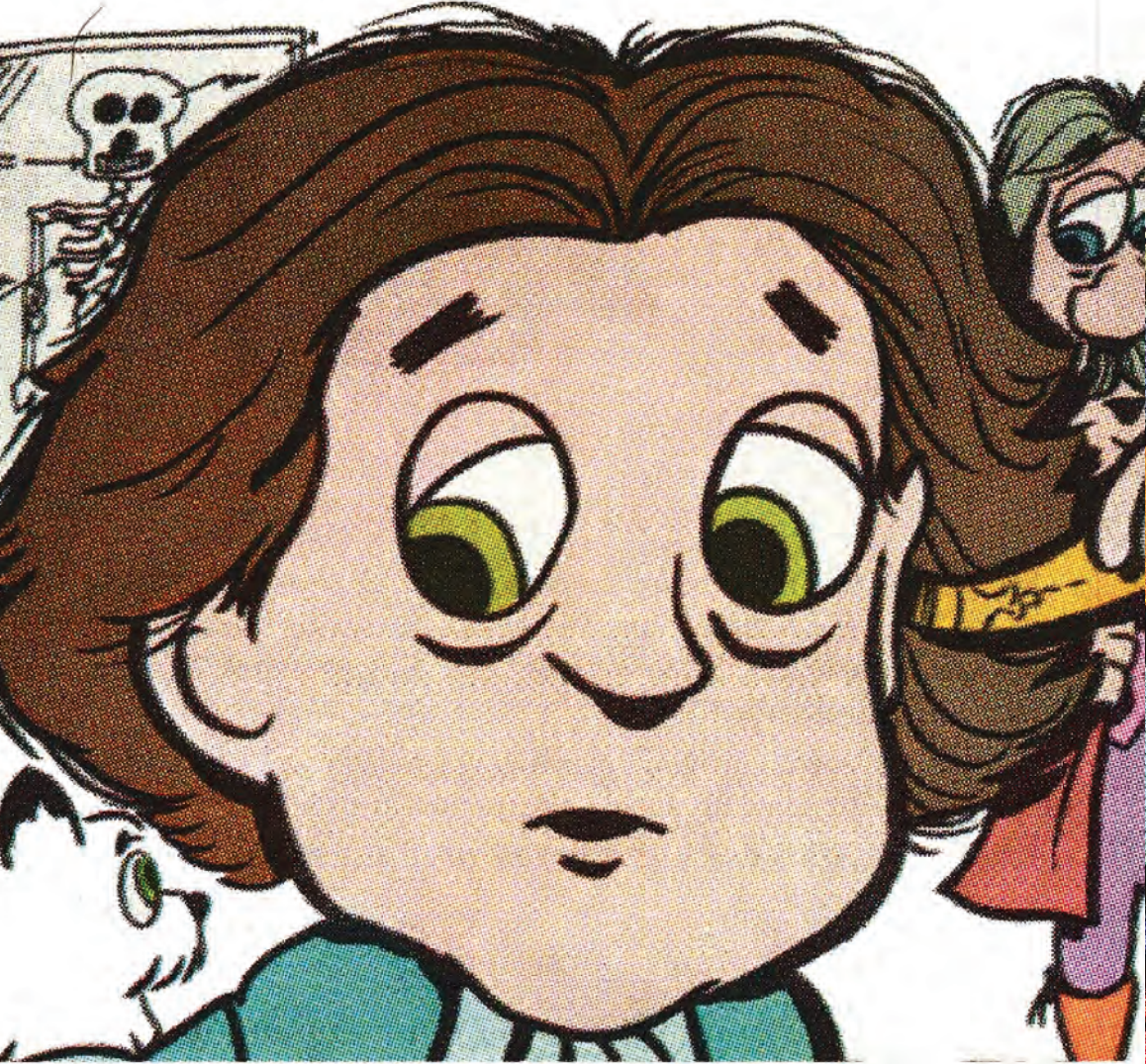

insanlara paradan öte bir şeyler de vermeye başladı. Müziğiyle birçok insanda coşku ve sevinç yaratıyordu.

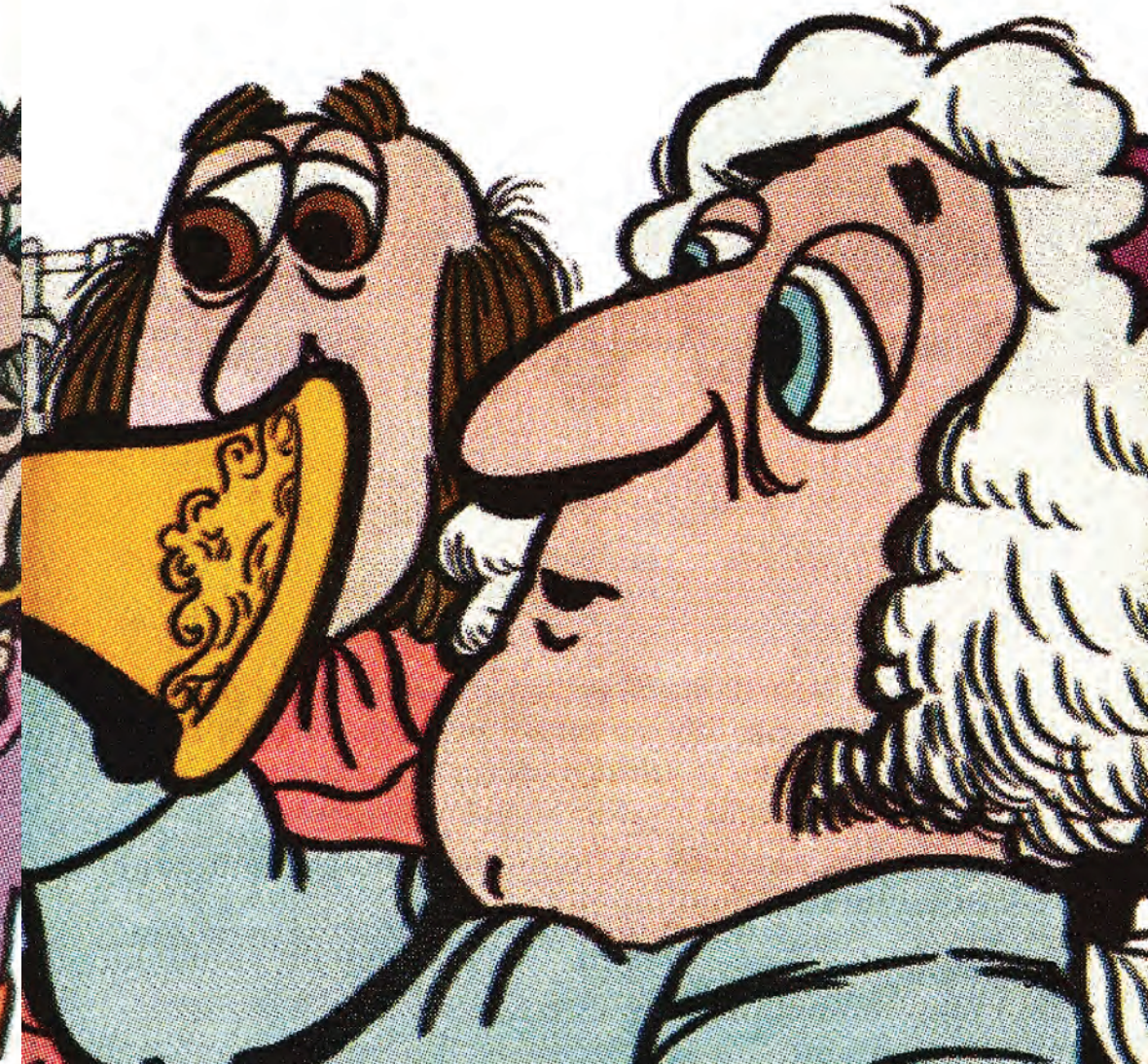
Ludwig'in yeteneğini duyan insanlar onu dinleyebilmek için çok uzaklardan geliyorlardı. Onu her dinleyen, müziğinin güzelliğine kapılıyor ve "Bravo!" diye alkışlıyordu. "Bir daha! Bir daha! Çalmaya devam et Beethoven" Fakat Ludwig için her şey iyi giderken, çok üzücü bir şey oldu.

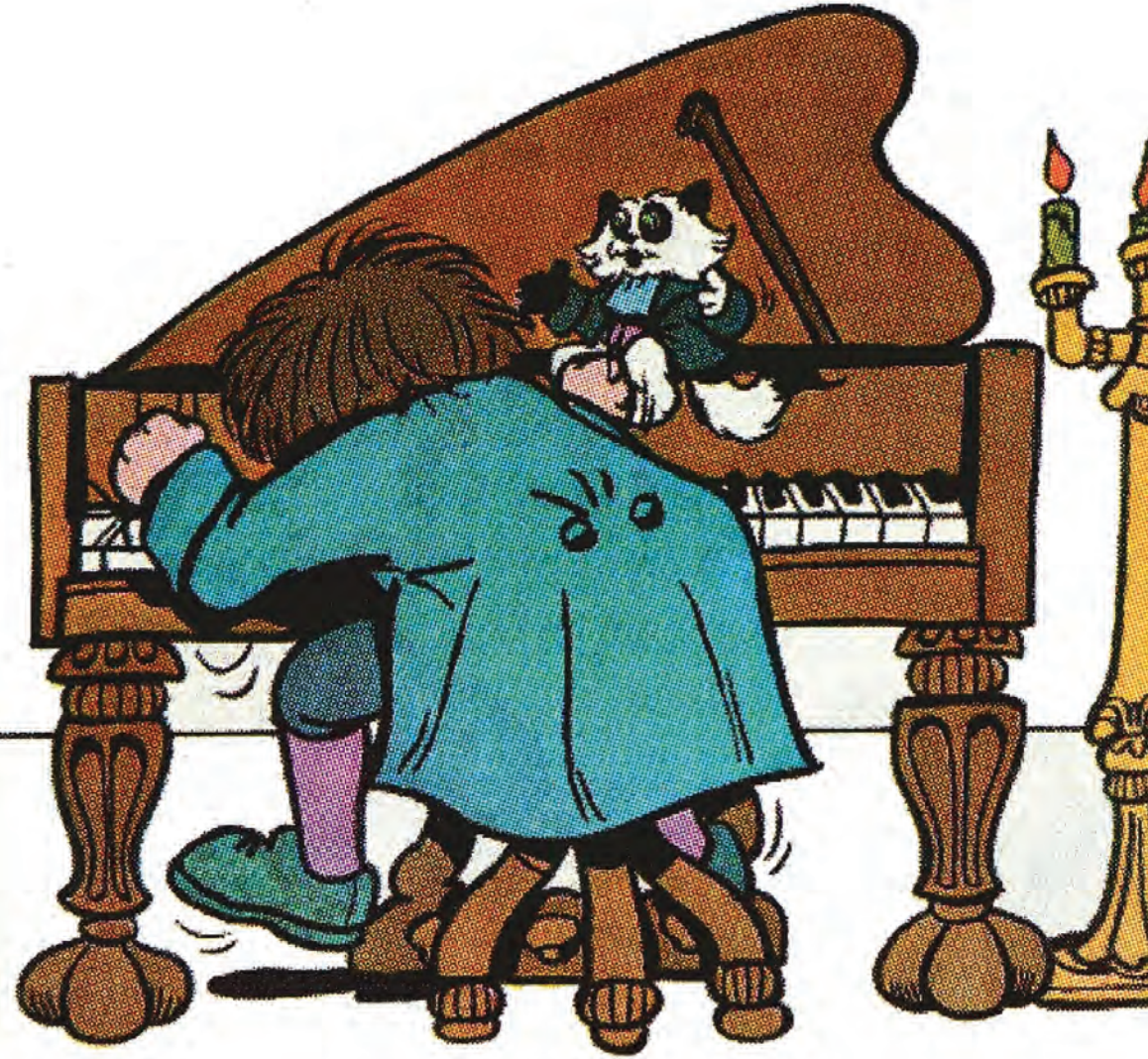
Olay yavaş yavaş başladı. İlk başlarda Beethoven emin olamıyordu. Tuşlar'a, "Belki bunu hayal ediyorum," dedi. "Ama sanki eskisi kadar iyi duyamıyorum."

Tuşlar, "İyi duyamamak mı?" dedi. "Fakat bu çok korkunç! Hemen bir doktora görünmelisin!" Ludwig, Tuşlar'ın dediğini yaptı. Birçok doktora göründü. Doktorların hepsi üzgün ve çaresiz biçimde başlarını salladılar. "Çok üzgünüz Bay Beethoven ama bizlerin yapabileceği bir şey yok," diyorlardı. "Zamanla tümüyle sağır olacaksınız."

Ludwig, dostu kedisine, “Tuşlar, ne olacak benim halim?” diye yakındı. “Daha sadece otuz yaşındayım. Yaşamda müziğimle yaratmak istediğim o kadar çok şey var ki. Ben şimdi ne yapacağım?” Zavallı küçük Tuşlar da bunun yanıtını bilmiyordu. Ludwig’in işitme duyusu her geçen gün daha da kötüye gidiyordu. Sonunda Ludwig tümüyle sağır olmuştu. Duyabildiği tek şey Tuşlar’dı artık ve bunun tek nedeni Tuşlar’ın onun hayalinin bir ürünü olmasıydı.

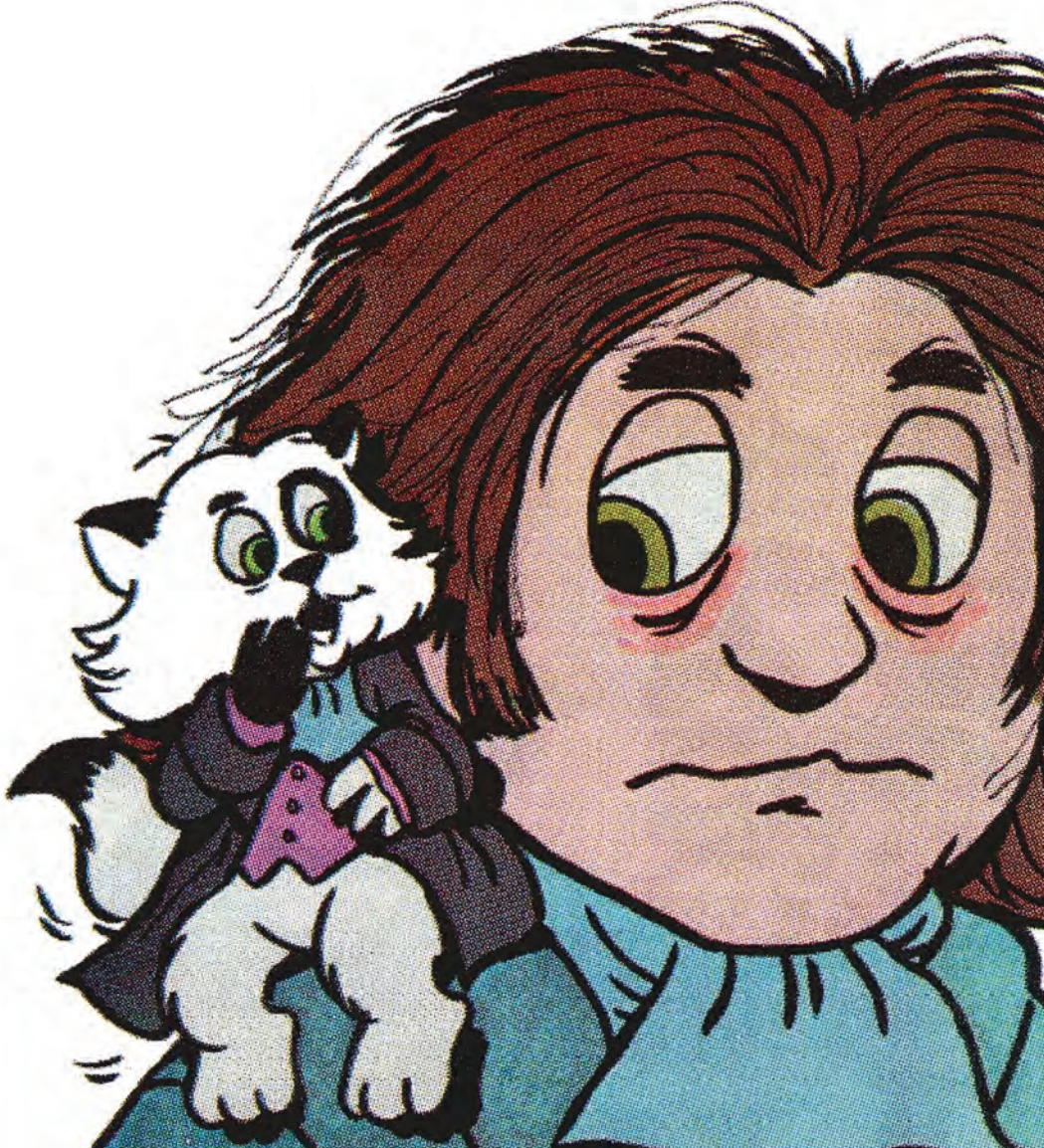

Tuşlar, “Çabani sürdürmelisin,” diye öğüt veriyordu Beethoven’ e “Lütfen pes etme.” Fakat bu öyle zordu ki, Ludwig müziğin olmadığı bir yaşam düşünemiyordu. Gittikçe içine kapandı ve fena halde ruhsal çöküntüye girdi. Ne evden dışarı adımını atıyor, ne de dostlarının onu ziyaret etmesine izin veriyordu.

Sonunda Tuşlar, “Dinle Ludwig...” dedi. “Yaşamının geri kalanını eve kapanıp kendine acımakla mı geçireceksin? O kadar

çok sayıda insan, sen yeteneklerini geliştirebilesin diye büyük öz-
verilerde bulundu ki, artık insanların sana olan cömertliğini geri
ödemenin zamanı geldi!”

Ludwig, Tuşlar’ın bu sözlerinden sonra yaşamındaki insanla-
rı anlamaya başladı. Annesinin ona verdiği büyük sevgiyi anım-
sadı, dedesiyle yaşadığı güzel maceraları da. Babasının arkadaşı
Tobias’ın ve Bay Neefe’in ona verdiği müzik derslerini hatırladı.

Tuşlar'a, "Prens de bana büyük destekte bulunmuştu," dedi. "Frau von Breuning, Mozart, Haydn ve Kont von Waldstein de ... Haklısın Tuşlar. Bu insanlar bana öyle çok şey verdiler ki. Bunların boşa gitmesine izin veremem!"

Çok geçmeden Ludwig'in dostları, onun tekrar beste yapmaya başladığı haberini aldılar. Ludwig, Tuşlar'a, "Yapabiliyorum!" diye müjde verdi. "Müziği zihnimde canlandırabiliyorum ben! Müziği içimde duyuyorum ve bu muhteşem bir müzik!"

Tuşlar sevinçle, “Sana dememiş miydim!” diye bağırdı. “Evet: bu gerçekten de olağanüstü güzel bir müzik! Gerçekten de bu, yaşamında bestelemiş olduğun müziklerin en güzelini!”

Bazılarına göre Beethoven’in sağır olduktan sonra bestelediği müzik, müzik tarihinde yapılmış olan bestelerin en güzelidir. Tuşlar, “Mutlu olduğunu düşünüyorum,” dedi. “Sana sunulan yeteneklerini şimdi sen dünyaya sunuyorsun.”

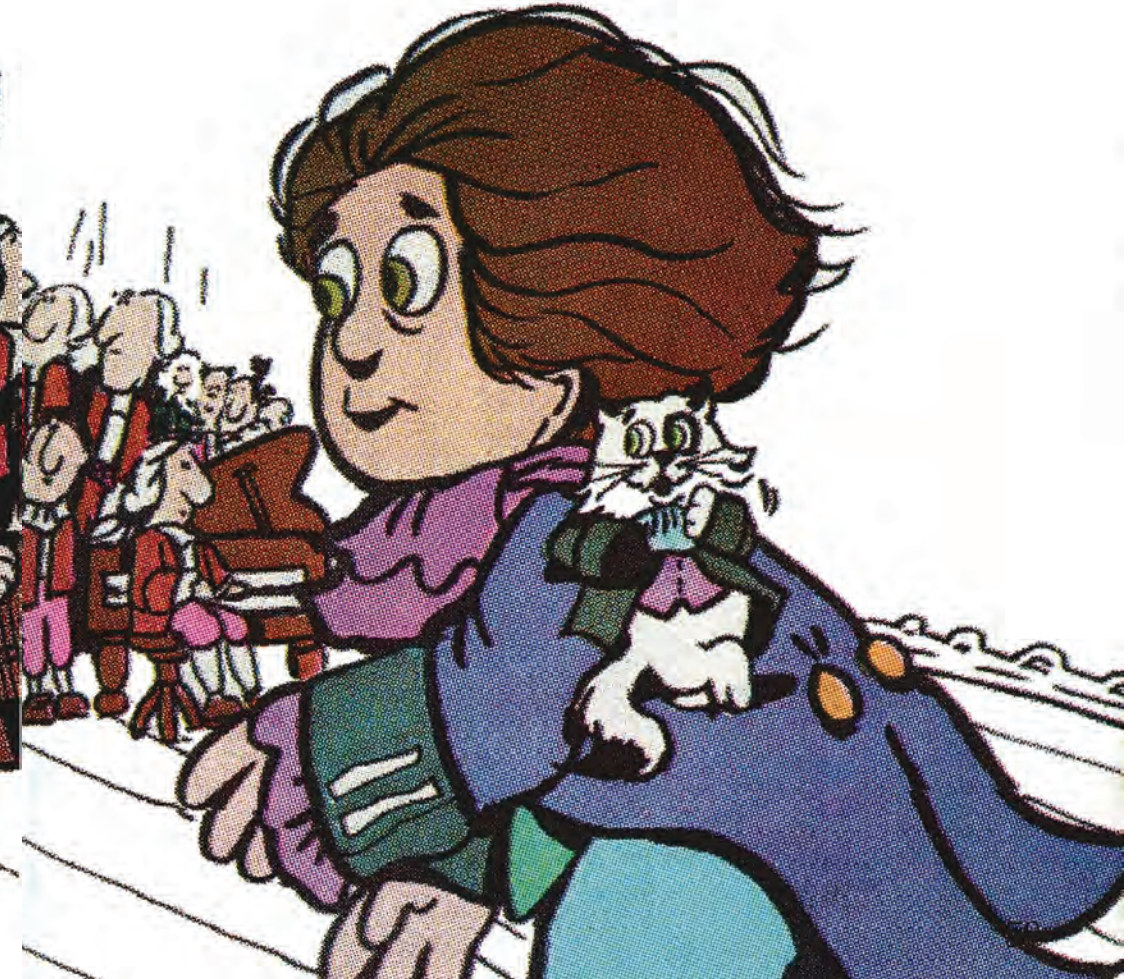
Ludwig şakacı bir edayla, “Evde oturup surat asmaktan daha iyidir,” dedi. “Fakat hâlâ yapmayı çok arzuladığım bir şey var ama bunu başarabileceğimden pek emin değilim. Dokuzuncu Senfonim sahnelendiğinde orkestrayı ben yönetmek istiyorum.” İnsanlar bunu duyduklarında pek şaşırdılar. Dahası, hiç kimse bu konuda Ludwig’e umut vermedi. Ludwig’in dostlarından bazıları, “Müziği duyamadığın halde bir orkestrayı nasıl yöneteceksin?” diye sordu. “Bu düşüncenden vazgeçmen belki daha doğru olur.”

Tuşlar, Ludwig’e şunu fısıldıyordu: “Onları dinleme Ludwig. Sağır olduktan sonra beste yapamayacağını düşünen çok sayıda insan vardı, bunu unutma.”

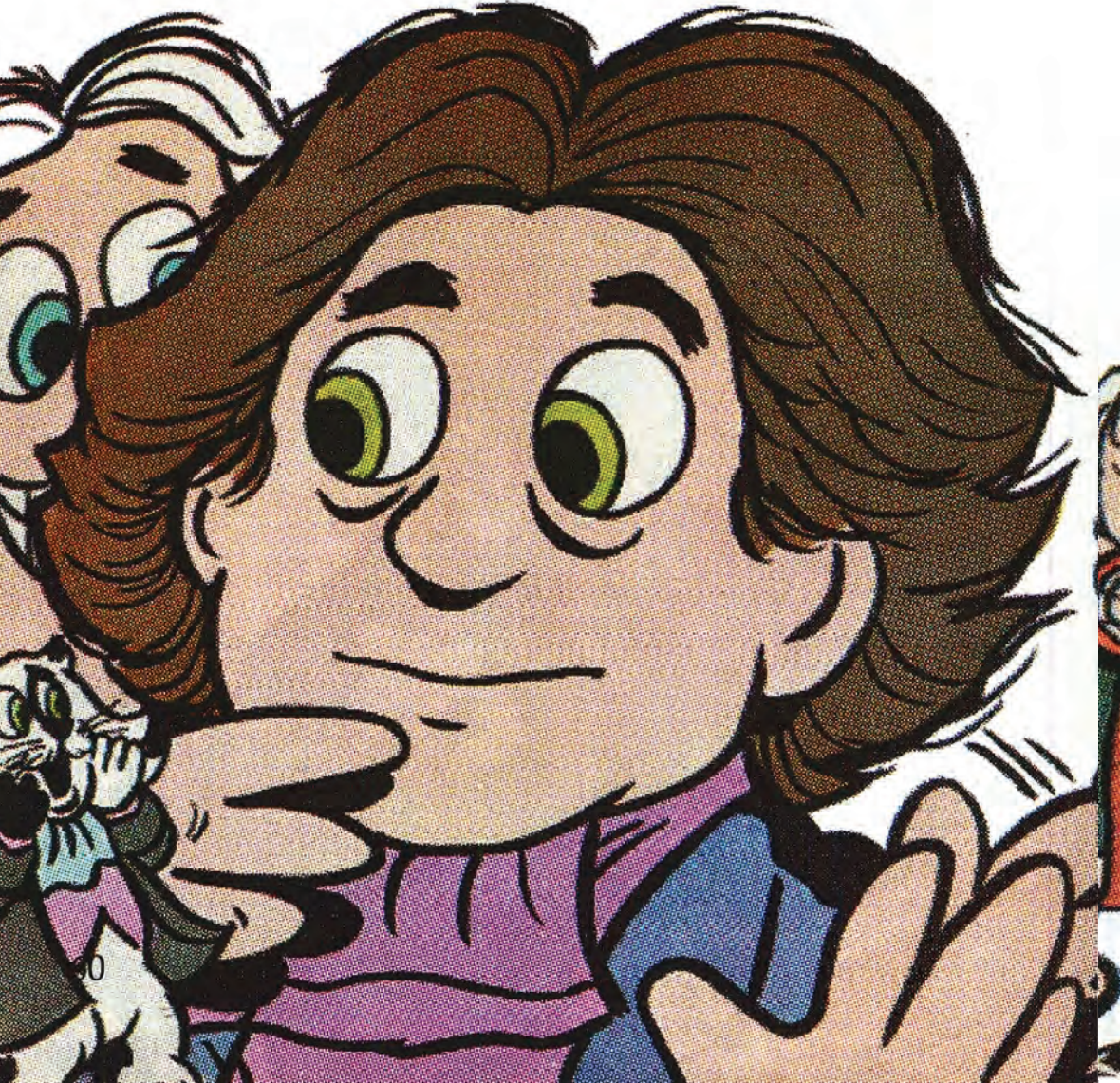

Ludwig, “Ama besteledim, öyle değil mi? Şimdi de orkestrayı yönetmeye kararlıyım,” dedi. Fakat Ludwig, orkestra şefi olarak yerini aldığı anda, bütün orkestra elemanları çok ama çok gergin idiler. Senfoninin başlaması için Ludwig’in işaretini beklediler. Elleri ndeki müzik aletlerini çalmaya başladıklarında, herkesin gözü Ludwig’deydi.

Müzik, Ludwig’in zihninde öylesine berrak ve netti ki, orkestrayı mükemmel biçimde yönetti. Dokuzuncu Senfoni bir sel gibi akıp gidiyordu ve Ludwig notaların hepsini biliyordu. O ve orkestra, akordu olağanüstü olan bir müzik aletinin akışı gibi, inanılmaz bir ahenk içerisinde senfoni yi çaldılar. O anda Ludwig’in

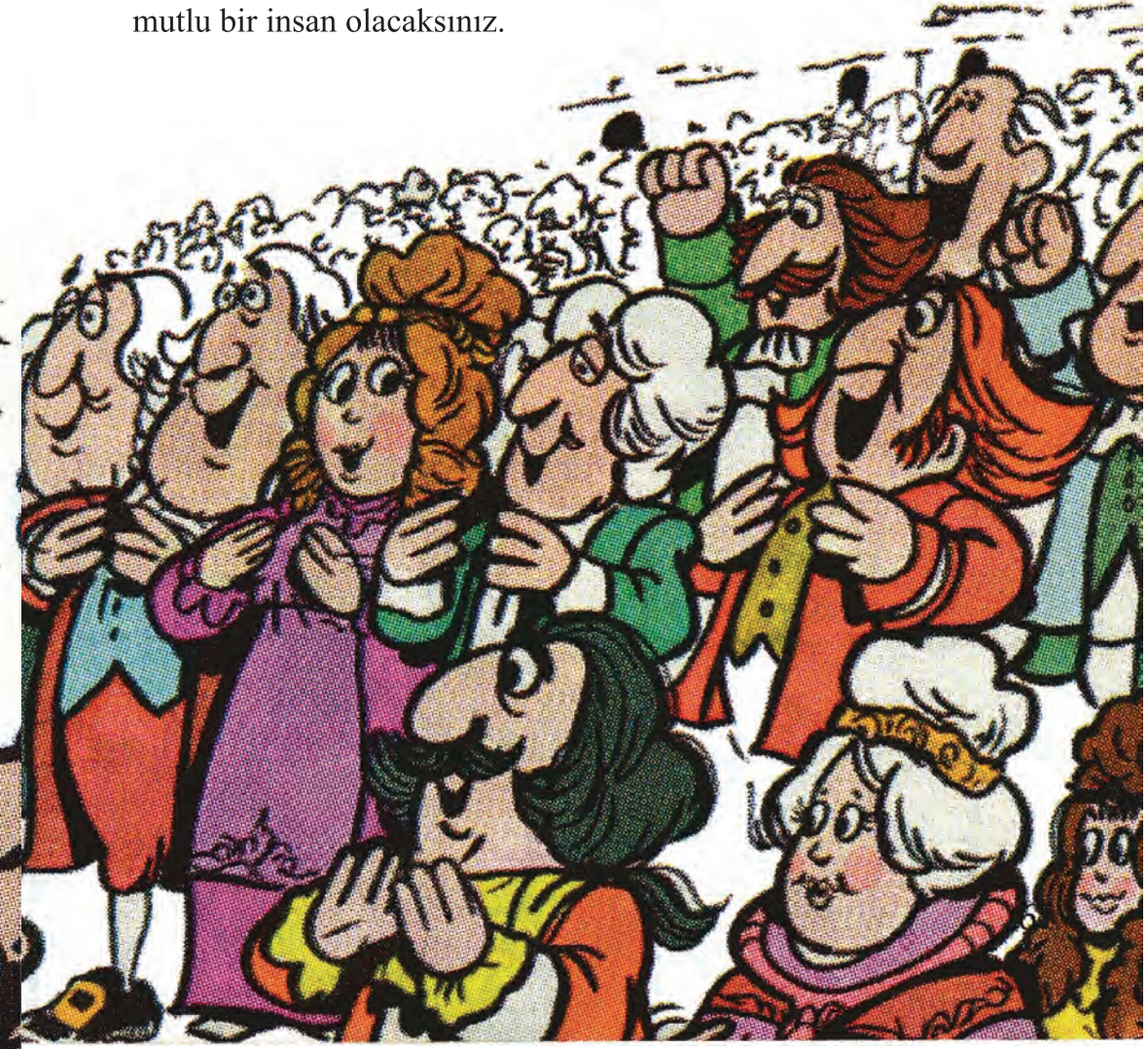

tüm benliğinde senfonisi dışında hiçbir şey yoktu. Sonra senfoni tamamlandı. Senfoni sona erdiğinde Ludwig, orkestranın önünde ayakta duruyordu. Müziğin sona ermesiyle, Ludwig de sessiz dünyasına geri dönmüştü. Fakat, sonra müzisyenlerden bir tanesi Ludwig'in yanına gelerek yüzünü seyircilere dönmesini sağladı. Ludwig herkesin onu ayakta alkışlamakta olduğunu gördü. Seyircilerden bazıları sevinç gözyaşlarını tutamıyorlardı.

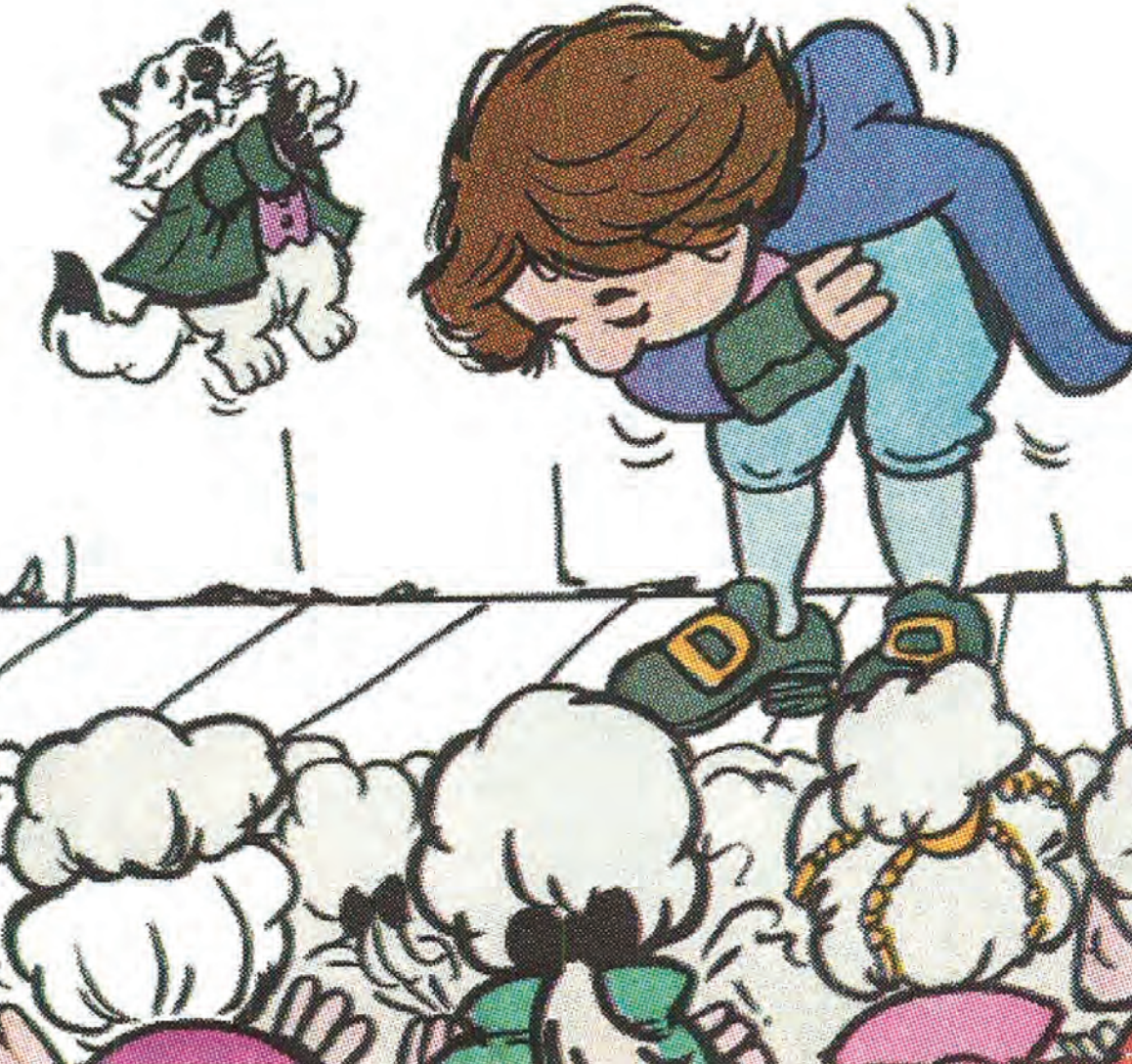
Tuşlar, “Harikaydın!” dedi. “Sen dünyaya sonsuza kadar kalacak bir armağan verdin!”

Tuşlar haklıydı. Beethoven’in müziği o kadar güzeldi ki, o devirde olduğu gibi bugün de insanlar bu senfoniye çok seviyorlar. Tabii ki herkes Beethoven gibi dünyaya gerçek anlamda büyük besteler veremeyebilir. Ama er ya da geç herkesin eline, bir başkasını mutlu edecek bir Şey verme firsatı geçer. Sizin verebileceğiniz Şeyler çok basit Şeyler de olabilir, ama eğer bu cmertliğiniz bir başkasını mutlu ederse, büyük olasılıkla siz de Őimdikinden daha mutlu bir insan olacaksınız.

Eğer bir başkası size bir armağan verecek olursa –zamanını paylaşmak, para armağanı ya da sizinle ilgilenmek gibi– bunu sevinçle kabul etmeye çalışınız. Sizin mutlu olduğunuzu görmek, armağanı veren kişiyi de mutlu edecektir. Hem mutlu olmak pek de eğlenceli bir şeydir, öyle değil mi?

Cömertlik, yaşamda tüm diğer değerli şeyler gibidir; her iki taraf için de iyi ve güzel olmalı, her iki tarafı olduğundan da mutlu etmelidir.

Ludwig VAN BEETHOVEN

Ludwig van Beethoven, müzisyen bir ailenin çocuğu olarak 16 Aralık 1770 tarihinde Almanya' nın Bonn Kenti'nde dünyaya geldi. Dedesi, Saray Orkestrası'nın yöneticisiydi ve babası Kraliye Korosu'nda şarkı söylüyordu. Ama Beethoven'ın çocukluğu ve gençlik yılları yoksulluk içinde geçti. Çünkü babası çalışıp ailesini geçindirmek yerine içki içmeyi tercih ediyordu.

Beethoven çocukluğunda doğaya büyük bir sevgiyle bağlandı. Doğaya olan bu tutkusu yaşam boyu sürecekti. Beethoven daha çok küçük yaşlarda müziğin asıl kaynağının doğa olduğunu sezinlemişti.

Beethoven'ın müzik eğitimi dört yaşındayken başladı. Ludwig'de var olan müzik yeteneğini fark eden babası Jan, çocuğunun bu yeteneğini kullanarak para kazanabilmeyi umuyordu. Gözünü para hırsı bürüdüğü için çocuğun bir an evvel piyano çalmayı öğrenmesini istiyor, yeterince piyano çalışmadığını düşündüğünde ise onu sık sık

LUDWIG VAN BEETHOVEN
1770-1827

dövüyordu. Bir gün Ludwig'in annesi Maria-Magdalena böyle bir anda araya girmeye çalıştı. Bunun üzerine Jan, onu kamçıyla dövmeye başladı. Ludwig, babasına yapmaması için yalvardı. Bu olay çocuğu öylesine etkiledi ki, o günden sonra piyanonun önünden kalkmadı. Elinden geldiğince her şeyi öğrenmek istiyordu ki, bir gün sevgili annesine hak ettiğine inandığı güzel yaşamı sağlayabilsin.

Beethoven'ın bestelerini yazmaya başlaması uzun sürmedi. 1782'de, ilk besteleri yayımlandı. 1787'de Viyana'ya gitti. Burada Mozart ile tanıştı ve onun için kendi bestelerini çaldı. Beethoven'i dinledikten sonra Mozart, arkadaşlarına şöyle

Ludwig VAN BEETHOVEN

dedi: “Gözünüzü bu gençten ayırmayın. İleride müzik dünyasında büyük izler bıraktığını göreceksiniz.” Mozart’ın bu öngörüsü fazlasıyla gerçekleşti.

Beethoven çağının önemli müzik adamlarının çoğundan ders aldı . Fakat Beethoven, öğretmenlerinin ortaya koyduğu beste kurallarının onu sınırladığını düşünüyordu. 1800’lü yılların başlarında alışıla gelmiş türün dışına çıkarak, daha özgür ve daha çağdaş yorumlarla beste yapmak en büyük arzusuydu. Üçüncü Senfonisi’ni bestelediğinde, gerçek anlamda özgün bir kompozitör kimliği ortaya çıkmıştı.

1798 yılında Beethoven sağır olmaya başladı. Bunu takip eden yıllarda Beethoven çok sevdiği müziği artık duyamadığı için, büyük bir ruhsal yıkım yaşadı. Dönem dönem ağır bunalımlar geçiriyor ve sıradışı davranışlarda bulunuyordu.

Fakat yine de beste yapmaya devam ediyordu. Yaşamı süresince dokuz senfoni, beş piyano

konçertosu, otuz iki piyano sanatı, on altı keman eseri, bir opera, bir ayin, bir bale ve yetmiş tane de çeşitli beste yaptı.

Beethoven, Dokuzuncu senfonisi’ni 1823’te tamamladı. Bu tarihte artık tümüyle sağır olmuştu. Ama buna rağmen Beethoven bu eserin ilk konserinde orkestrayı kendi yönetti. Konser bittiğinde orkestra solistlerinden biri Beethoven’ın yanına giderek yüzünü dinleyenlere dönmesini sağladı. Bütün dinleyiciler çığınlar gibi Beethoven’i ayakta alkışlıyorlardı. Beethoven dinleyicilere bakarak, “Sizin için değil bestelediklerim. Benim bestelere bizden sonraki nesillerimiz için,” dedi.

Bundan üç yıl sonra 26 Mart 1827 tarihinde Beethoven zatü-re nedeniyle yaşama gözlerini yumdu. Fakat Beethoven dünyaya çok büyük bir armağan bırakarak aramızdan ayrılmıştı. Onun bizlere armağanı, hepimiz tarafından büyük sevgiyle paylaşılan muhteşem müzigidir.